

ALVER
KOMMUNE

Økonomiplan 2021 - 2024

Framlegg fra rådmannen 11.09.2020

Innhold

Framlegg til vedtak	3
Rådmannen sine vurderingar og prioriteringar for økonomiplan 2021 – 2024	4
Manglar økonomisk handlingsrom.....	4
Tre hovudgrep for å få økonomiplan 2021 – 2024 i balanse	4
Netto driftsrammer sektorane	7
Kostnadsreduksjon i driftsrammene	7
Detaljert oversikt over budsjetterte innsparingar og moglege tiltak:.....	8
Andre moglege innsparingstiltak som ikkje ligg inne i økonomiplanen:.....	15
Investeringsbudsjett	16
Investeringsprosjekt som er foreslått tatt ut/ flytta ut av økonomiplanperioden:	19

Framlegg til vedtak

1. Investeringsbudsjettet for 2021 blir vedteke i samsvar med oppsettet. Rådmannen skal justere investeringsbudsjettet for 2021 i samsvar med forventa framdrift på prosjekta som pågår i 2020. Dette betyr at prosjekta som pågår i 2020 som har endra framdrift per 2. tertialrapport vert flytta til 2021 når budsjettvedtaket for 2021 vert fatta. Investeringsbudsjettet for VA prosjekta vert oppdatert i samsvar med temaplan for VA som vert vedteken oktober/ november 2020.
2. Økonomiplan for 2021-2024 og rammer for 2021 vert vedteke, jfr bevilgningsoversikt drift § 5-4. Det endelege budsjettvedtaket for 2021 med korrekt ramme for ordinært rammetilskot og rammer for tenesteområda inkludert lønns – og prisstigning vert vedteken av kommunestyret i desember 2020.

Rådmannen sine vurderingar og prioriteringar for økonomiplan 2021 – 2024

Manglar økonomisk handlingsrom

Alver er ein ny kommune og det er store ambisjonar for utviklinga av den nye kommunen. For å sikre ei målretta utvikling er det viktig å ha eit økonomisk handlingsrom for å oppretthalde prioriterte tenester og sikre attraktiv samfunnsutvikling. Nøkkelen til eit slikt handlingsrom er riktig balanse mellom driftsnivå og investeringar.

Den økonomiske situasjonen for Alver er særst utfordrande. Det økonomiske handlingsrommet manglar og vi må ta tydelege grep for å sikre ei positiv økonomisk utvikling. Dei siste åra før kommunesamanslåinga hadde dei tidligare kommunane ei svært høg investeringstakt i tillegg til at det er nytta overskot frå tidligare år til å finansiere drifta i dei tre kommunane. Det betyr at kommunane har hatt høgare utgifter enn det kommunane har hatt i inntekter. Driftsnivået i dei tre kommunane er vidareført inn i Alver kommune, noko som gjer at Alver kommune starta med høgare utgifter enn inntekter. Den høge investeringstakta har gjort at Alver kommune har overtatt ein høg lånegjeld som det skal betalast renter og avdrag av. Rentenivået er historisk lågt, noko som gjer at kommunen er sårbar for ein uventa renteauke.

Tre hovudgrep for å få økonomiplan 2021 – 2024 i balanse

For å sikre ein positiv økonomisk utvikling er det lagt inn tre hovudgrep i rådmannens framlegg til økonomiplan:

- Innsparingstiltak på drifta på til saman 175 mill. kr i økonomiplanperioden, hvor av 35 mill. kr er uspesifisert i 2024
- Redusert investeringsbudsjett. Rådmannen rår til å utsetje alle investeringsprosjekt som ikkje pågår eller er sjølvfinansierande. Dette er i samsvar med Fylkesmannens tilråding i brev av 16.06.2020. Oppsummering av Fylkesmannens vurdering: *«Kommunen er i ein vanskeleg økonomisk situasjon. Det er nødvendig å gjennomføre tiltak som kan styrke økonomien. Kommunen har så store økonomiske utfordringar at nye investeringar og låneopptak i stor grad bør vere avgrensa. Vi rår kommunen til å avgrense nye låneopptak frå og med 2021 til avgiftsfinansierte investeringar og ferdiggjering av to store investeringar som er starta opp. Det er viktig at kommunen gjennomfører tiltak for å unngå at disposisjonsfondet blir redusert så mykje som pårekna i år og neste år. Kommunen vil bli økonomisk sårbar med liten handlefridom dersom disposisjonsfondet blir redusert så mykje som pårekna»*
- Innføring av eigedomsskatt på hus og hytter i deler av økonomiplanperioden
 - o Innføring av eigedomsskatt på næring er foreslått i hele økonomiplanperioden med auke på 1 promille per år

I økonomiplanperioden er det lagt inn forslag til konkrete innsparingstiltak på 140 mill. kr i tillegg til at rådmannen foreslår å ta ut/ utsetje ein del investeringsprosjekt som tidligare låg inne i økonomiplanen. Desse investeringsprosjekta kjem fram av oversynet på side 17. I rådmannen sitt framlegg er det foreslått innføring av eigedomsskatt på hus og hytter med 1 promille i 2021, med auke til 2 promille i 2022 og i 2023. I 2024 har rådmannen gjort framlegg om å ta bort all eigedomsskatt på hus og hytter, men lagt inn ein auka innsparing på 35 mill. kr for å kompensere for bortfall av eigedomsskatt.

I 2020 er det lagt inn forslag om utbytte frå Lindås tomteselskap på 20 mill. kr for å finansiere deler av underskotet.

Bevilgningsskjema drift § 5-4:

Bevilgningsskjema drift er utarbeidd med utgangspunkt i ein vidareføring av dei frie disponible inntektene i 2020. Alle inntekter og utgifter er oppgitt i 2020-kroner. Tillegg for lønns- og prisauke kjem når nasjonalbudsjettet for 2021 ligg føre, og reelt budsjett og oppdatert økonomiplan inkludert lønns- og prisstigning for 2021 kjem i rådmannen sitt framlegg til budsjett for 2021 som vert fremja i november 2020.

Bevilgningsoversikt - drift § 5-4	Budsjett 2020 per 1. tertial	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Rammetilskudd	-944 170	-958 686	-979 447	-997 074	-1 016 056
Inntekts- og formueskatt	-790 330	-783 886	-785 351	-789 199	-792 468
Eiendomsskatt	-142 411	-121 806	-100 466	-78 391	-56 316
Eigendomsskatt hus, hytter og næring		-20 150	-40 300	-40 850	-2 200
Andre generelle driftsinntekter	-73 450	-53 400	-53 400	-53 400	-53 400
Sum generelle driftsinntekter	-1 950 361	-1 937 928	-1 958 964	-1 958 914	-1 920 440
Sum bevilgninger drift, netto	1 938 058	1 943 258	1 943 258	1 943 258	1 943 258
Konsekvensjustert budsjett (uspesifisert innsparing 2020)	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Konsekvensjustert budsjett per 2. tertial		10 800	10 800	10 800	10 800
Innsparingstiltak jfr. Oversyn		-54 380	-96 997	-128 925	-139 395
Andre tiltak - uspesifisert innsparing		0	0	0	-35 000
Avskrivninger	45 200	45 200	45 200	45 200	45 200
Sum netto driftsutgifter	1 993 258	1 954 878	1 912 262	1 880 334	1 834 864
Brutto driftsresultat	42 847	16 900	-46 752	-78 630	-85 626
Renteinntekter	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Utbytter	-24 150	-14 150	-14 150	-14 150	-14 150
Utbytte Lindås Tomteselskap		-20 000			
Renteutgifter	31 430	26 430	24 731	28 505	31 399
Avdrag på lån	98 270	101 442	101 363	98 393	97 393
Netto finansutgifter	99 550	87 722	105 944	106 748	108 642
Motpost avskrivninger	-69 470	-69 470	-69 470	-69 470	-69 470
Netto driftsresultat	72 927	35 152	-10 278	-41 352	-46 454
Netto driftsresultat	-3,1 %	-1,5 %	0,4 %	1,7 %	1,9 %

(Alle tal i 1000 kr)

Det vert anbefalt at ein kommune skal ha eit netto driftsresultat på over 1,7%. Grunna dei høge inntektene frå eigedomsskatt på verk og bruk i Alver kommune, er det anbefalt at netto driftsresultat i Alver kommune er høgare enn den generelle anbefalinga. Dette for å kunne handtere både kortsiktige uventa rente- og driftsendringar, og meir langsiktige endringar i inntektssystemet. Som det går fram av oversynet over, vil det være trong for auka innsparingar eller høgare inntekter også i åra etter økonomiplanperioden, både for å handtere ein auke i rentenivået og for å sikre at vi oppnår eit økonomisk resultat tilsvarande anbefalinga for norske kommunar.

Det er i økonomiplanen lagt inn at vi får kompensert bortfallet av eigedomsskatt av verk og bruk i samsvar med overgangsordninga. Det er knytt usikkerheit til om dette kan sjåast på som varig kompensasjon, eller om det på sikt vil bli reduksjon i kompensasjonen.

Detaljert oversyn over innhaldet i skatt og rammetilskot, i samsvar med KS sin prognosemodell med oppdatert innbyggjartal per juli 2020 følger under. På linjen «andre skatteinntekter (eigedomsskatt)» er kun med eigedomsskatt på verk og bruk. Framlegg om eigedomsskatt på hus og hytter er lagt inn i på eige linje i bevilgningsoversikten på førre side. Kompensasjonen for reduksjon i eigedomsskatten på verk og bruk er inkludert i linjen «saker særskilt ford.»:

RAMMETILSKOT, SKATT	Prognose 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Innbyggjartilskot	-732 337	-733 203	-738 245	-742 144	-745 964
Utgiftsutjamning	-39 647	-36 050	-37 233	-31 893	-28 056
Korr. barn i statlege+private skular	19 136	19 136	19 136	19 136	19 136
Tilskot til INGAR (inntektsgarantiordn.)	1 573	1 320	1 179	1 037	893
Saker m/særskild fordeling	-12 154	-9 555	-5 675	-5 675	-5 676
Veksttilskot / skjøn for bortfall av VT	-695	-347	0	0	0
Skjønstilskot	-7 300	-7 300	-7 300	-7 300	-7 300
Komp. bortfall eigedomsskatt prod.utstyr	-36 841	-55 262	-73 683	-92 104	-110 524
Budsjettavtale+Rev. nasj. budsj.	-3 893	-1 502	-1 502	-1 502	-1 502
Regionsentertilskot	-5 234	-5 243	-5 255	-5 263	-5 275
Inndelingstilskot	-29 426	-29 426	-29 426	-29 426	-29 426
Sum ramme utan inntektsutj.	-846 818	-857 432	-878 004	-895 134	-913 694
Netto inntektsutjamning	-98 741	-101 254	-101 443	-101 940	-102 362
Sum rammetilskot	-945 559	-958 686	-979 447	-997 074	-1 016 056
Skatt på formue og inntekt	-764 434	-783 886	-785 351	-789 199	-792 468
Sum skatt og ramme (avrunda)	-1 710 000	-1 742 600	-1 764 800	-1 786 300	-1 808 500

Tallene for prognose 2020 er ekskl. kompensasjon for utgifter til Coronaepidemien

Disposisjonsfond

Status disposisjonsfond per 2. tertial 2020:

DISP.FOND ØKONOMIPLAN 2021-2024						Bruk og avsetning			
	31.12.20	31.12.21	31.12.22	31.12.23	31.12.24	2021	2022	2023	2024
Fond langsiktig plassering:									
Fond for svingninger i langsiktig plassering	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000				
Langsiktig plasserte midlar	107 325	107 325	107 325	107 325	107 325				
Sum fond langsiktig plassering per 31.12	127 325	127 325	127 325	127 325	127 325	0	0	0	0
Disp.fond med spesifisert formål									
Næringsfond*	0	0	0	0	0				
Infrastrukturfond*	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000				
Trafikksikringfond	1 184	380	0	0	0	-804	-380		
Integrering av flyktninger*	14 737	8 737	8 737	8 737	8 737	-6 000			
Sum disp.fond med spesifisert formål per 31.12	19 921	13 117	12 737	12 737	12 737	-6 804	-380	0	0
Ordinære disp.fond									
Generelt disp.fond	40 835	6 087	9 965	44 917	84 971	-34 748	3 878	34 952	40 054
Alle disposisjonsfond per 31.12	188 081	146 529	150 027	184 979	225 033	-41 552	3 498	34 952	40 054

*Forutsetter vedtak om samordning og bruk av fond i revidert budsjett per 2. tertial 2020

Tabellen over føreset at det per 2. tertial vert vedtatt å overføre følgjande fond til det generelle disposisjonsfondet:

Fond	Beløp
Omstilling, nærmiljø og friluftsanlegg:	6 827
Fond til regionalt kulturhus/Bandeanlegg i Knarvik	10 000

Netto driftsrammer sektorane

Det vert gjort framlegg om følgjande rammer for dei ulike sektorane:

Netto driftsrammer sektor	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
1 Politisk styring	38 172	37 672	37 172	37 172	37 172
2 Administrativ styring, økonomi og HR	112 233	122 233	119 756	117 898	117 898
3 Prosjekt	1 102	1 102	1 102	1 102	1 102
4 Samfunnsutvikling	92 024	86 824	82 024	80 924	79 624
5 Helse og omsorg	722 829	693 389	675 789	661 789	656 789
6 Oppvekst	816 340	808 100	801 860	797 390	793 220
7 Teknisk forvaltning og drift	147 558	149 558	138 558	128 058	128 058
Estimert konsekvens 2. tertial		10 800	10 800	10 800	10 800
Behov for auka innsparing					-35 000
Sum alle sektorane	1 930 258	1 909 678	1 867 062	1 835 134	1 789 664

Rådmannen har tatt utgangspunkt i vedtekne rammer for 2020, konsekvensjustert budsjett, justert prosjektportefølje og planlagde innsparingar når rammene for 2021 – 2024 for dei ulike sektorane er utarbeidd. I 2021 er ramma til politisk styring redusert i forhold til 2020 med 2, 9 mill. kr. Dette var ein eigongsløyving i 2020 knytt til pensjonsforpliktingar for tilsette i Nordhordland revisjon som Radøy og Meland var medeigarar i. I tillegg er ramma under administrativ styring redusert med 4,9 mill kr knytt til bortfall av skatteoppkrevjarfunksjonen. Tilsvarande er skatt og rammetilskot redusert. Det er lagt inn ein auke på 13 mill. kr i ramma for teknisk forvaltning og drift i 2021 knytt til auka husleigeutgifter nytt Helsehus. Det pågår ein prosess rundt nye lokalar til NAV, både med omsyn til arealbruk, kvm-pris og fordeling.

Rammene er i 2020-prisnivå, og vil i budsjettframlegget i november vert oppdatert til forventta prisnivå for 2021. Konsekvensen av eventuelle endringar i føresetnadene som ligg til grunn for rammene i økonomiplanen vil bli innarbeidd i budsjettframlegget som skal handsamast i kommunestyret i desember.

Kostnadsreduksjon i driftsrammene

Rådmannen har innarbeidd følgjande kostnadsreduksjonar i rammene for dei ulike åra i økonomiplanperioden:

Innsparingar per sektor	2021	2022	2023	2024	Tot.akk
Politisk	500	500			1 000
Administrativ styring, økonomi og HR	-	2 477	1 858	-	4 335
Samfunnsutvikling	5 200	4 800	1 100	1 300	12 400
Helse og omsorg	29 440	17 600	14 000	5 000	66 040
Oppvekst	8 240	6 240	4 470	4 170	23 120
Teknisk forvaltning og drift	11 000	11 000	10 500	-	32 500
Total innsparing hele organisasjonen	54 380	42 617	31 928	10 470	139 395

(Alle tal 1000 kr)

Spesifikasjon av dei konkrete innsparingstiltaka per sektor følgjer under.

Detaljert oversikt over budsjetterte innsparingar og moglege tiltak:

Innsparingstiltak som er lagt inn i framlegget til økonomiplan:

Rådmann, Økonomi, HR og Juridisk			2021	2022	2023	2024	Total akkumulert sum
HR og utvikling	Tiltak	Konsekvens					
Effektivisering Stordriftsfordel	Redusere bemanning med ca 3 tilsette fordelt på Dokument- og kundesenter og HR/personalavdelinga. Tilsvaret om lag 8 % reduksjon.	Det er lagt til grunn at stordriftsfordeler, effektivisering og digitalisering av arbeidsprosesser vil kunne bidra til redusert ressursbehov på sikt. Sentralisering av arbeidsoppgåver gjer samstundes at oppgaveportøljen veks i den nye kommunen, slik at tala er førebels.		1 239	619		1 858
Sektor Økonomi							
Lønn og regnskap	Tiltak	Konsekvens					
Effektivisering	Redusere bemanning med 4 tilsette, jfr måltal vedtatt i styringsgruppen	Avdelingen går fra å ha tre kunder til ein kunde, samt at når alt forbedningsarbeid er gjennomført vil det være fleire elektroniske arbeidsprosesser og mindre manuelt arbeid.		1 239	1 239		2 477
Total innsparing			-	2 477	1 858	-	4 335
Sektor Oppvekst							
I	100 rådgjevar oppvekst	Må justere ambisjonsnivået i høve til kvalitetsoppfølging og utviklingsarbeid. Stor auke i forvaltningsoppgåver dei siste åra	660				660
IL	Førebyggjande arbeid, to årsverk	Må greie ut korleis dette skal gjennomførast. Må sjåast i samanheng med forebygging Kultur og forebygging innan Helse og omsorg	500	500			1 000
IL	Samarbeidsavtale Austrheim skule og PPT	Elevar frå Åsheim krins må gå på Lindås, dei får lengre skuleveg enn om dei går på skule i Austrheim. Austrheim har sagt opp avtalen med Alver, og ønskjer gjesteelevsats for desse elevane. Kostnad dei 4 siste åra utgjer kr. 8.317.613. Ved gjesteelevsats ville denne summen blitt kr. 19.716.113. Auka årlege skyssutgifter vil utgjere ca. kr. 235.000. Frå Hope er reisetid med buss til skulestopp på Lindås 14-16 min. Frå kryss i Kjeilen til Lindås 15-17 min. Skulebuss frå strekninga langs Keilegåsvegen vil gje 5-10 min meir reisetid for dei som bur lengst vekk.	1 500				1 500

Barnevern	Tiltak	Konsekvens/ merknad					
I	100% sakshandsamer	Fleire saker per sakshandsamer		330	330		660
Effektivisering	Sikrer tidlig innsats og systematisk samarbeid mellom tenestene. Etablert stilling som nettverkskontakt	Redusere kostnader tiltak i heimen og plassering	1 000				1 000
Ikkje lovpålagte	Reforhandle avtalar som ikkje er lovpålagte	Awikle avtalar eller føre kostnad over på andre tenesteområde	150				150
	Redusere advokatkostnader, redusere utadretta oppfølging, gjennomgang av refusjonar forsterheimar	Bruker kommuneadvokaten i større grad. Einsarta tenester i ny kommune.	700	350			1 050
PPT	Tiltak	Konsekvens					
I	100% sakshandsamer	Fleire saker per sakshandsamer, lengre venteliste og redusert kapasitet systemretta tiltak			330	330	660
Ikkje lovpålagte	20 % merkantil	Nye oppgåver for sakshandsamar, sårbart i høve til arkiv, mindre tilgjengeleg		100			100
Lovpålagte	130 % sakshandsamar	Reduksjon i stillinger krever at vi ser på systematikken rundt måten vi arbeider på. Kan på kort sikt bety lengre venteliste og redusert systemretta arbeid.	400	400			800
Barnehage	Tiltak	Konsekvens					
I	Redusere spes.ped. hjelp 50%	Barnehagane må i større grad leggje til rette for barn med behov for spesialpedagogisk hjelp innafor det ordinære			150	180	330
Ikkje lovpålagte	Fjerne kompensasjon ubunden tid pedagogar i Radøy, 270 % stilling. Harmonisering.	Det praktiserer ulikt i de tre kommunene i dag. Barnehagene i tidligere Radøy vil ha same bemanningsnøkkel som resten av barnehagane.	1 000				1 000
Lovpålagte	Redusere styrkingstiltak, 70 % stilling	Harmonisering av sakshandsaming. Redusert tal timar i vedtak	300	150			450
Skule	Tiltak	Konsekvens					
Effektivisering	Redusere fem årsverk per år i økonomiplanperioden	PPT tettare på med rettleiing i nokre saker, behov for auka kompetanse hjå pedagog/leiar, redusert kapasitet tidleg innsats, større grad av gruppeorganisering spes.ped. Større grupper pr. lærar, færre timar til deling, færre timar til tidleg innsats. Redusert tilbod valfag, tilvalsfag u.skulen. Venta auke i spes.ped., mindre tid til individuell oppfølging	1 400	3 360	3 360	3 360	11 480
Ikke lovpålagte	150 % merkantil	Reduksjon i stillinger krever at vi ser på systematikken rundt måten vi arbeider på.		750			750

Jordmor- og helsestasjonstenesta	Tiltak	Konsekvens					
I	100% helsestasjon	Kutt i helsesjukepleiarressursen betyr at vi mister tilskot tilsvarande kuttet for kvart årsverk vi reduserer eit årsverk redusering får 2 årsverks effekt			300	300	600
Effektivisering	Awikle gruppetilbod (foreldrerettleiing) DUÅ i regi av helsestasjon. I dag er dette organisert både hos helsestasjon og PPT	DUÅ, familierettleiing vert organisert gjennom PPT. Tydelegare avklaring av kven som har systemansvaret	200				200
Ikkje lovpålagte	25 % merkantil	Reduksjon i stillinger krever at vi ser på systematikken rundt måten vi arbeider på.	130				130
Lovpålagte	100 % helsesjukepleiar	Konsekvens må vurderes grundigere før tiltak vert gjennomført	300	300			600
Sum sektor Oppvekst			8 240	6 240	4 470	4 170	23 120
Sektor Helse og omsorg							
Sykehjem	Tiltak	Konsekvens					
	Ikkje gje tilbod om middagslevering til heimebuande. (unntak:spesialkost)	Kjøp av middag saman med andre innkjøp på butikk. Redusere driftskostnader og 2 årsverk	2 500				2 500
Effektivisering	Samordning av kjøkkentenesta	Meir robuste tenester	2 000				2 000
	Forsterka skjerma avdeling/differensiering av tilbod	Betre tilbod for brukarane	1 000				1 000
	Samordning av drift/stordriftsfordelar	Gevinst vedr rekrutterings-bemanningsoppgåver og innkjøp	1 000				1 000
Hjemmetjeneste	Tiltak	Konsekvens					
S	Slå saman 2 dagsenter for demente, Såta og Alversund	Fleire brukarar pr. tilsett. Betre nytting av ressursar. Redusere med 1 årsverk	600				600
	Middagslevering	Sparer 0,5 årsverk knyttet middagslevering	280				280
I	Redusere heimhjelp frå 2.til 3.kvar veke	Ingen endring i innhald,men frekvens for ca.halvparten av brukarane. Redusere med 0,8 årsverk.	260				260
Effektivisering	Samansetting av avdelingar og oppretting av Forvaltningskontor		1 000				1 000
	Logistikk køyreruter og harmonisering av vedtak		1 300				1 300
	Auke bruk av IKT-verkty mobil omsorg for dokumentasjon	Kvalitetsheving og effektiv ressursbruk	300				300
	Auke bruk av multidose(ferdig tillaga medisin frå apotek)	Frigjer sjukepleiaressursar	700				700
Ikkje lovpålagte	Auke bruk av velferdsteknologi – ta i bruk ny type teknologi	Tryggleik og sjølvstende for brukarane. Utsette behov for tenester		1 000	1 000		2 000

Habiterings-tenester og psykisk helse og rus							
	Tiltak	Konsekvens					
	Tiltak identifisert i rapport	Halvårseffekt i 2021 (2022, helårseffekt av 2021 + nye)	14 700	11 300	8 000		34 000
	Nye tiltak i HO (ekskl. NAV)				5 000	5 000	10 000
Helse	Tiltak	Konsekvens					
I	Reforhandle legeavtalene	Ulike avtaler i kommunen etter kommunesamanslåing. Kan gje negativ effekt på rekruttering av private fastlegeheimlar		500			500
O	Endring i struktur ved NHLV /ØHD	Må utgreiast nærare. Oppstart av organisasjonsprosjekt hausten 2020. Redusere med 4 årsverk.		3 000			3 000
	Innflytting i Helsehus	Reduksjon i administrative ressurser		1 800			1 800
NAV	Tiltak	Konsekvens					
	Bemanning i tråd med tal busettingar og tal deltakarar i introduksjonsprogrammet.	Ingen endring i tilbod. Redusere med 1 årsverk	700				700
Effektivisering	Bruk av ny digital løysing	Fullelektronisk arkiv	350				350
	Gevinst ved samanslåing	Samla og meir robuste fagmiljø	1 450				1 450
Alle/ samt stab	Tiltak	Konsekvens					
Effektivisering	Arbeidstidsordningar	Årsturnus	600				600
	Redusere tid til utviklingsarbeid og fagutvikling	Redusere 1 årsverk rådgivar	700				700
Sum sektor Helse og omsorg			29 440	17 600	14 000	5 000	66 040
Sektor Samfunnsutvikling							
Sektornivå	Tiltak	Konsekvens					
	Auka inntekter, effektivisering		500	500			1 000
Plan og analyse	Tiltak	Konsekvens					
Innsparing	Redusere 1 årsverk. Tiltaket blir gjennomført ved avgang.	Plan og analyse si hovudoppgåve er å følgje opp og gjennomføre planstrategi. Redusert bemanning betyr at ein må vurdere kva planar og prosjekt som kan gjennomførast		800			800
Effektivisering	Kutte konsulentmidlar	Kommunen må løyse fleire av planoppgåvene med egne ressurser	500				500
Effektivisering	Dekke lønnskostnad 1 årsverk med ekstern finansiering		400				400

Kultur							
Innsparing	Redusere 1 årsverk (eller auka inntekter) på kulturutvikling. Tiltaket blir gjennomført ved avgang.	Vi må vurdere kva oppgaver som skal løysast på dette området		350	350		700
Innsparing	Redusere 1 årsverk bibliotek, ikkje rekruttere	Reduksjon opningstid		700			700
Innsparing	Redusere 1 årsverk kulturskule, ikkje rekruttere	Adm. ressurs. Oppgaver blir løyst på anna måte.	800				800
Innsparing	Strukturendringer og aktivitetsnivå på heile tenesteområdet		500				500
Effektivisering	Dekke lønnskostnad for eitt årsverk, ekstern prosjektfinansiering		350	350			700
Effektivisering	Utvikle tilbodet og auke elevtal kulturskule	Fleire gruppetilbod og auka inntekter	300	300	-		600
Effektivisering	Redusere beteningsstider bibliotek	Avvikle tilbod på Rossland	150				150
Brann og redning							
Effektivisering	Investering nye bilar og utstyr i forhold til ny stasjonsstruktur i NH brann og redning. Nye bilar vil vere klar i slutten av 2021.	Forutsigbar beredskap. Kontroll på driftsutgifter bilpark. Mindre akutte reperasjonskostnader. Lågare driftskostnader til bilpark grunna nyare bilar og færre bilar.	-	500	500	250	1 250
Effektivisering	Kontorstøtte	Viktig støtte for å auka inntekter, samt redusert bruk av konsulenter	(200)				(200)
Effektivisering	Auka inntekter til kurs og opplæring, auka inntekter ved restverdioppdrag (RVA) og utrykkningsar ABA (automatisk brannalarm), redusert bruk av konsulentar.	Lågare kostnad til opplæring internt. Inntekter på eksterne kurs. Inntekt vil auka når kursportefølje er etablert og satt i vekt. Fakturering av oppdrag som gir refusjon via RVA. Intern opplæring, auka kompetanse, kan gjennomføre interne årskontroller og oppfølging av biler/ utstyr	500	700	850		2 050
Effektivisering	Samarbeid med industrien på Mongstad og andre stader. Auka inntekter (endeleg avklaringetter ny brann-ROS)			500	500		1 000
Ikkje lovpålagte	Løfteoppdrag, rydding i farleia og sjø, samt redusere oppdrag som naturlig fell inn under andre aktørar, td. Vatn køyring, viltoppdrag, rydding av skadestad mm.	Færre oppdrag – lågare lønnskostnader.		100	100		200

Næring og utvikling						
Innsparing	1 årsverk - Vi awenter rekruttering av ny næringssjef.	Vi løyser næringssjef sine oppgåver i eksisterande organisasjon. Vi har eit næringsteam med tre prosjektleiarar som saman med kommunalsjef og rådmann kan ta ansvar og løyse oppgåver som vanlegvis ligg til næringssjef. Vi utset tilsetting i 2021 og 2022, og gjer ei ny vurdering når vi ser utviklinga av den økonomiske situasjonen.	1 200		(1 200)	-
Effektivisering	Deler av lønnskostnad skal dekkast med eksterne prosjektmidlar		200			200
Stab samfunnsutvikling						
Innsparing	Reduksjon 2 årsverk. Naturleg avgang (pensjon)	Oppgåver blir tilpassa ny bemanning.				1 050 1 050
Sum sektor Samfunnsutvikling			5 200	4 800	1 100	1 300 12 400
Politisk styring						
Ny organisasjon	Kostnader politisk styring	Naturlig innsparing når 3 politiske organisasjonar blir til ein organisasjon - kan ligge større innsparingar. Avhengig av tal møter og kostnader til tapt arbeidsforteneste	500	500		1 000
Sektor Teknisk forvaltning og drift						
Generelt for teknisk forvaltning og drift						
Effektivisering	Redusere antal årsverk ved naturleg avgang, i mindre omfang	Krev betydeleg automatisering av oppgåver innan rekneskaps- og personalsystema. Kan gå ut over merkantile tenester for brann & redning og næringsområdet.	500		1 000	1 500
Arealforvaltning						
Effektivisering	Auke gebyrregulativet for å auke inntektene	Enkelte satsar i gebyrregulativet bør aukast til å stå i forhold til innsatsen. Meir effektivt planregistre og meir digital plan- og byggesaksbehandling vil kunne redusere ressursbehovet på sikt, jf samarbeidet med DigiVestland. Dette arbeidet er tidkrevande. I økonomiplanperioden er det nødvendig å oppretthalde nivået på personellressursane for ikkje å tape gebyrinntekter.	500			500

Drift og vedlikehald						
Ny organisasjon	Vinterdrift kommunale veger. Nye avtaler er etablert frå 2020	Reduserte kostnader. Nye brøytestandardar, mindre salting, meir strøsand. GPS montert i alle køyretøy.	2 000	1 000		3 000
	Ny vaktordning, beredskap. Krev ein god del tilretteleggingsarbeid, dette arbeidet kan starte i 2020.	Det er starta eit arbeid med å sjå på mogeleg tverrfagleg samarbeid om vaktordningar, i tillegg til at den interne vaktordninga ved sektoren er bygd opp på nytt.	500	500	500	1 500
Effektivisering	Drift og vedlikehald av kommunale bygg. Kartlegge standard og vedlikehaldsstatus, lage drifts- og vedlikehaldsplan. Drive energikonisering. Bruke eigne krefter meir, mindre innkjøp av ekstern kompetanse.	Dette er det området som er mest usikkert. Det er oppdaga ein del kommunale bygg som har større manglar og større vedlikehaldsbehov enn venta, truleg på grunn av arbeid som er utsett over fleire år. Droneteknologien bidrar til meir målretta drift.	3 500	4 000	4 500	12 000
	Tiltak for å redusere straumforbruket, energikonisering (Enøk). Stille krav til prosjektering av nye bygg og til rehabilitering.	Stille krav til prosjektering av nye bygg og til rehabilitering. Drive meir aktiv straumstyring via felles styringsanlegg på bygningane, redusere gjennomsnittstemperaturen der det er mogeleg.	1 500	1 500	1 500	4 500
	Samordning av bilparken. Drive service og reparasjonar sjølv. Overgang til el-bilar i større skala. Hente støtte frå Enova. Mindre leasing.	Lågare drivstoffutgifter, reduserte verkstadutgifter, kontroll på utnytting av bilparken, meir sambruk, lågare utgifter til bilgodtgjersle. Bør gjelde alle tenestoområda, ikkje berre teknisk (som grovt rekna står for 1/3 av bilparken). Summen gjeld teknisk	500	1 000	1 000	2 500
Eigedomsforvaltning						
Effektivisering	Oppdatering av bustadmassen i høve til kva type bustader det reelt er behov for. Avikle avtaler som ikkje er i bruk. Selge bygningar som ikkje er i bruk. Fornye bustadmassen.	Mindre tap av huseigeinntekter. Lågare driftsutgifter. Krev mildlar til investering i nye bustader som er billigare i drift, for utfasing av eldre bustader. Meir arbeid med huleigekontraktar, betre samarbeid med andre tenester som NAV og forvaltningskontor.	2 000	2 000	2 000	6 000
Ny organisasjon	Satse på auka kompetanse til å handtere utbyggingsavtaler. Utvikle gode og tverrfagleg sikra prosjekt ved investeringar.	Meir spesialisering kan gje reduserte investeringskostnader, og reduserte konsulentutgifter.		1 000		1 000
Sum sektor Teknisk forvaltning og drift			11 000	11 000	10 500	- 32 500
Sum hele organisasjonen			54 380	42 617	31 928	10 470 139 395

Andre moglege innsparingstiltak som ikkje ligg inne i økonomiplanen:

I formannskapsmøte 3. september 2020 ble det gått gjennom moglege tiltak som ikkje er lagt inn i økonomiplanen. For ein del av tiltaka som vart skissert må det utgreiast nærmare etter bestilling frå formannskapet, før effekt av tiltaka kan leggst inn i økonomiplanen. Nokre av tiltaka kan prioriterast utan nærmare utgreiing. Dei moglege tiltaka som vart skissert er:

Oppvekst:

- Helsestasjon for ungdom Frekhaug - Knarvik
- Struktur ungdomsskulane: Rossland – Meland u, Ostereidet u – Knarvik u
- Struktur barnehage: Austebygd, Haugen, Marihøna
- Struktur barneskulane: Austebygd, Myking, Kløvheim, Eikanger

Kultur:

- Redusere tilskot til lag og organisasjonar (Det ligg inne 7,3 mill. kr i ramma pt)

NAV:

- Barnetrygda vert rekna som inntekt ved utmåling av økonomisk sosialhjelp. Ramma vart auka med 3 mill. kr i Kommunestyret desember 2019.

KO- 055/19 Vedtak: «Alver kommune legg til grunn statlege retningslinjer for økonomisk stønad ved fastsetting av stønadsnivå. Kommunen justere stønadsnivå årleg, jamfør statleg rundskriv. Alver kommune legg til grunn å halde barnetrygda heilt utafor såleis at barnefamiljar kan få ekstraytingar til born og behalde barnetrygda.»

Kjøkkendrift:

- Bygge nytt kjøkken (ikkje i tråd med intensjonsavtalen).

Gir stordriftsfordelar, og noverande kjøkken kan nyttast som postkjøkken. Stipulert investeringskostnad på mellom 20 og 25 mill. kr (mykje av utstyret vi har i dag kan nyttast). Innsparing mellom 3 og 4 mill. kr (5- 6 årsverk) i årlege kostnader (etter at det gjort fråtrekk til bemanning av postkjøkken).

Investeringsbudsjett

BRUTTO INVESTERINGAR - rådmannen sitt framlegg	Prosjekt- kostnad	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Sum 2021- 2024	Etter øk.plan perioden
IKT-anlegg		4 250	4 250	4 250	4 250	17 000	
Nettbrett skuleelevar og datautstyr skuler		2 380	2 380	380	380	5 520	
Digitalt kartverk		500	500			1 000	
Sum IKT og administrasjon (delsum)		7 130	7 130	4 630	4 630	23 520	
Investering administrasjonsbygg	Løpande					0	
Inventar Helsehuset		5 000				5 000	
Sum administrasjonsbygg (delsum)		5 000	0	0	0	5 000	
Ny barnehage Lindås	73 900	14 000	1 000			15 000	
Sum barnehagebygg (delsum)		14 000	1 000	0	0	15 000	0
Ny Alversund barneskule inkl hall og infrastruktur	340 000	116 500				116 500	
Ny Eikanger skule	115 000					0	114 000
Tomt Eikanger skule						0	6 000
Uteområde Knarvik Ungdomskule		3 600				3 600	
Leikeplassutstyr	Løpande	250	250	250		750	
Investering skulebygg	Løpande	2 000	2 000	2 000		6 000	
Kjøp/planlegging tomt Meland ungdomskule (overført frå 2019)						0	10 000
Utgreiing/ planlegging Meland ungdomskule						0	311 250
Styrking Meland ung. Skule, basseng, bibliotek, gymsal, kultur						0	87 500
Ny barneskule Flatøy (utgreiing)						0	2 500
Manger skule utviding						0	12 000
Manger skule uteområdet						0	1 000
Sum skulebygg (delsum)		122 350	2 250	2 250	0	126 850	544 250
Hall Ostereidet	75 000					0	75 000
Sum kultur og idrett (delsum)		0	0	0	0	0	75 000
Nye bustader rus og psykiatri	25 000	1 000	18 000	5 000		24 000	
Utlegebustader for vanskelegstilte						0	20 000
Oppfølging bustadsosial handlingsplan						0	13 000
BSHP - Prosjektering, Kjøp av 4 hybler til ungdommer	Ikke avklart					0	200
BSHP - Prosjektering, 6 leiligheter til voksne/ familier	Ikke avklart					0	200
Sum bustader (delsum)		1 000	18 000	5 000	0	24 000	33 400
Investering institusjon og omsorgsbustader	Løpande	1 000				1 000	
Bufellesskap	25 300	3 000		20 300		23 300	
Ny RIB						0	3 000
Solhall oppgradering						0	9 500
Omsorgsbustader med heldøgns tilsyn						0	25 000
Omsorgsbustader med heldøgns tilsyn - Langhøyane, Manger	15 050	15 050				15 050	
Sum Institusjon og omsorgsbustader, Helse og sosial (delsum)		19 050	0	20 300	0	39 350	37 500
Utviding av kyrkjegard						0	22 000
Arbeidskyrkje - kommunalt tilskot						0	87 500
Sum kyrkjeleg fellesråd (delsum)		0	0	0	0	0	109 500
Brannstasjon Manger		7 500				7 500	
Ny brannbil		800				800	
Diverse investeringar Brann		500				500	
Sum Brann		8 800	0	0	0	8 800	
VA - anlegg Fosse - Moldekleiv		10 300				10 300	
Vassleidning Fosse - Frekhaug			10 100			10 100	
Mindre prosjekt vatn		3 000	3 000	3 000		9 000	
Vassprosjekt iht. plan		14 500	5 000			19 500	
Leidning Tykhetla - Sjurset, kom.del		15 000	3 000	3 000		21 000	
Leidning Kløve - Eknes		12 000				12 000	
Leidning Kløve - Veland				15 000		15 000	
Leidning Alverstraumen del 1 og 2			6 000			6 000	
Leidning Alversstraumen- Austmarka				6 000		6 000	
Høydebasseng Alverstraumen			10 000			10 000	
Oppgradering VA anlegg Alversund i samband med utbygging		3 000				3 000	
Oppgradering Lindås		3 000				3 000	
Storavatn, nytt behandlingsanlegg		2 000				2 000	
Herlandstø - Flatøy			5 000			5 000	
Tilskotsanlegg private		500	500	500		1 500	
Generelle nyanlegg + rehab. , leidning		3 500	3 500	3 500		10 500	
Knarvikplanen, kommunal del		2 000	2 000	2 000		6 000	
Sum vann		68 800	48 100	33 000	0	149 900	

BRUTTO INVESTERINGAR - rådmannen sitt framlegg	Prosjekt- kostnad	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Sum 2021- 2024	Etter øk.plan perioden
VA - anlegg Fosse - Moldekleiv		6 900				6 900	
Mindre prosjekt avlaup		3 000	3 000	3 000		9 000	
Avløpsprosjekt iht. plan		2 500	4 700			7 200	
Mindre utbygginger, nyanlegg, felles med vann osv		1 500	1 500	1 500		4 500	
Tilskot privat/ offentlig anlegg		500	500	500		1 500	
Rehabilitering ledninger		1 500	1 500	1 500		4 500	
Overløpskontroll		200	200	200		600	
Resipientundersøkelser				2 000		2 000	
Pumpestasjon Alverstraumen kai				3 000		3 000	
Pumpeledning Gangstø - Hilland Vest		4 000				4 000	
Pumpestasjon Ikenberget			1 000	6 000		7 000	
Pumpeledning Ikenberget - Klubbstøa			1 000	6 000		7 000	
Pumpestasjon Herlandstø/Isdalstø - Klubbstøa			5 000			5 000	
Pumpestasjon Klubbstøa			4 000			4 000	
Pumpeledning Klubbstøa - Monter/Stolz			8 000			8 000	
Hovedrenseanlegg Kvassneset, primærrensing		40 000	34 000			74 000	
Renseanlegg Mongstad Sør, inkl div ledn.		8 000				8 000	
Slamavskillere, - ombygging og utvidelser				1 000		1 000	
Knarvikplanen, kommunal del		1 000	1 000	1 000		3 000	
Sum avløp		69 100	65 400	25 700	0	160 200	
Kommunale vegar		2 000				2 000	
Trafikksikring		650	650	650		1 950	
Veglys, oppgradering (armatur, målare)		3 500				3 500	
Mindre trafikksikringstiltak		500				500	
Forsterkningstiltak vegar		1 000				1 000	
Veg/ infrastruktur Hall Ostereidet	25 000					0	25 000
Sum veg		7 650	650	650	0	8 950	
Universell utforming/ særlig tilrettelegging	Løpande	1 500	1 500	1 500	1 500	6 000	
Planlegging Knarvik		2 000	2 000	2 000	2 000	8 000	
Mindre tomtekjøp/ grensejusteringar		2 000	2 000	2 000	2 000	8 000	
Oppgradering Frekhaug sentrum						0	33 050
Egenkapitalinnskott KLP		6 400	6 400	6 400	6 400	25 600	
Sum andre tiltak		11 900	11 900	11 900	11 900	47 600	
Brutto investeringar		334 780	154 430	103 430	16 530	609 170	799 650

Merk: VA prosjekta vert i framlegget til budsjett for 2021 oppdatert i samsvar med temaplan som vert lagt fram til politisk handsaming i oktober 2020. Dette gjeld både med omsyn til aktuelle prosjekt, prosjektkostnader og reell framdrift. Grunnlaget som vert lagt fram i temaplan vert og teke omsyn til i gebyrberekninga som kjem fram i gebyrregulativet som handsamast i desember 2020. Oppdatert gebyrberekning vil og verte innarbeidd i budsjettframlegget for 2021.

	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Sum 2021- 2024
Investeringar finansiert av kommunale inntekter	196 880	40 930	44 730	16 530	299 070
Investeringar finansiert av gebyr vatn og avløp	137 900	113 500	58 700	0	310 100
	334 780	154 430	103 430	16 530	609 170
FINANSIERINGSBEHOV	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Sum 2021- 2024
Brutto investeringar	334 780	154 430	103 430	16 530	609 170
Avdrag på formidlingslån	19 600	19 600	19 600	19 600	78 400
Formidling av Husbanklån	80 000	80 000	80 000	80 000	320 000
Sum finansieringsbehov	434 380	254 030	203 030	116 130	1 007 570
FINANSIERING	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Sum 2021- 2024
Lån					
Husbanklån	80 000	80 000	80 000	80 000	320 000
Generelle investeringar	144 434	20 749	27 864	5 304	198 351
Avløpsrenseanlegg	69 100	65 400	25 700	0	160 200
Vassverk	68 800	48 100	33 000	0	149 900
Sum låneopptak	362 334	214 249	166 564	85 304	828 451
Mottekne avdrag på formidlingslån	19 600	19 600	19 600	19 600	78 400
SUM EKSTERN FINANSIERING	381 934	233 849	186 164	104 904	906 851
Anna finansiering					
MVA- refusjon (forskriftsbestemt)	37 696	6 506	7 266	1 626	53 094
Tilbakebetaling forskottering Sjurset Litlås	3 250	3 175	3 100	3 100	12 625
Disposisjonsfond KLP (driftsfinansiering)	6 400	6 400	6 400	6 400	25 600
Tilbakebetaling forskottering Storemyra	5 000	4 000			9 000
Sal av brannbil	100	100	100	100	400
SUM INTERN FINANSIERING	52 446	20 181	16 866	11 226	100 719
SUM FINANSIERING	434 380	254 030	203 030	116 130	1 007 570

Investeringsprosjekt som er foreslått tatt ut/ flytta ut av økonomiplanperioden:

Oversyn over investeringar foreslått tatt ut av økonomiplanperioden	Prosjekt-kostnad	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Sum 2021-2023
Investering administrasjonsbygg	Løpande	2 000	2 000	2 000	6 000
Kommunale bygg		3 100	3 100	3 100	9 300
Ny Eikanger skule	115 000	1 000	3 000	30 000	34 000
Tomt Eikanger skule			6 000		6 000
Uteområde knarvik un					
Kjøp/planlegging tomt Meland ungdomskule (overført frå 2019)		10 000			10 000
Utgreiing/ planlegging Meland ungdomskule				30 000	30 000
Ny barneskule Frekhaug /alt. utviding Sagstad - (utgreiing)		1 250	1 250		2 500
Utstyr idrettsanlegg	Løpande	200	200	200	600
Investering Kultur og idrett	Løpande	200	200	200	600
Veg/ infrastruktur Hall Ostereidet	25 000		25 000		25 000
Hall Ostereidet	75 000	2 000	50 000	22 000	74 000
Investering bustader	Løpande	2 000	2 000	2 000	6 000
Investering institusjon og omsorgsbustader	Løpande		1 000	1 000	2 000
Ny RIB				3 000	3 000
Solhall oppgradering				9 500	9 500
Utviding av kyrkjegard				14 000	14 000
Kommunale vegar			2 000	2 000	4 000
Veglys, oppgradering (armatur, målare)			4 000	4 000	8 000
Mindre trafiksikringstiltak			500	500	1 000
Forsterkningstiltak vegar			1 000	1 000	2 000
Ny brannbil			500	500	1 000
Diverse investeringar Brann			500	500	1 000
Utsifting bilar		500	500	500	1 500
Sum investeringar foreslått tatt ut av økonomiplanen		22 250	102 750	126 000	251 000